

# TEORIJSKI I PRAKTIČNI UVOD U IZABRANE TIPOLOGIJE PROVINCIJALNORIMSKIH MALIH NALAZA

**Nositelj:** dr. sc. Mirjana Sanader, red. prof.

**Izvođač:** dr. sc. Iva Kaić, v. asist.

**Status kolegija:** Izborni

**Oblik nastave:** 2 sata predavanja tjedno, 30 sati ukupno

**Broj ECTS bodova:** 5

**Trajanje:** 1. semestar (3. semestar diplomskog studija arheologije – antička arheologija)

**Uvjeti za stjecanje bodova:** Nazočnost na 80% predavanja + pismeni ispit koji se temelji na sadržajima iz predavanja i obavezne literature

**Ciljevi kolegija:** Sitni pokretni nalazi su, uz arhitekturu, monumentalne spomenike i ekološke faktore, sastavni dio materijalne arheološke ostavštine i samim tim važni izvori za rješavanje različitih problema iz provincijalne rimske arheologije. Cilj ovoga predavanja je upoznati studente sa sitnim pokretnim arheološkim materijalom kojeg je izradila ljudska ruka, dakle s malim arheološkim artefaktima. Takvi su artefakti mogli biti izrađeni od najrazličitijeg materijala: gline, stakla, metala, dragog kamena, jantara, kosti, roga, kamena, drva i kože. Studenti će moći usvojiti znanja o genezi sitnih pokretnih nalaza, o njihovim tehnološkim i funkcionalnim aspektima kao i o njihovoj distribuciji u Carstvu. Uz pomoć primjera iz relevantne literature o određenoj vrsti materijala (Almgren, Conspectus, Dragendorff, Dressel, Drexel, Eggers, Isings, Loeschke i drugi), studenti će moći usvojiti osnovna znanja o tipologiji i kronologiji sitnih pokretnih nalaza. Isto tako će moći samostalno smjestiti pojedine artefakte u tipološko-kronološki okvir.

**Ishodi učenja:** Studenti će moći raspoznati različite vrste materijala koji pripadaju rimskodobnome vremenu i koji se nalaze na arheološkim istraživanjima lokaliteta antičkog razdoblja, prepoznati i odrediti vrste materijala od kojih su izrađeni arheološki predmeti, moći će prepoznati vrste arheoloških predmeta koji pripadaju pokretnim arheološkim nalazima moći će stručno opisati te pokretne arheološke nalaze te će moći nabrojati sve elemente od kojih

se sastoje kataloške jedinice i samostalno izrađivati kataloške jedinice u kojima će obraditi pokretni arheološki materijal.

### **Sadržaj kolegija:**

- 1.-2. Upoznavanje s relevantnom klasičnom literaturom o određenoj vrsti materijala: Almgren, Conspectus, Dragendorff, Dressel, Drexel, Eggers, Isings, Loeschcke i drugi
- 3.-5. glineni artefakti (terra sigilata, amfore, kućansko posuđe itd.)
- 6.-7. stakleni arheološki materijal
- 8.-9. metalni arheološki materijal
10. gliptika
11. jantarni, koštani i rožnati arheološki materijal
12. arheološki materijal od kamena, drva i kože
- 13.-15. Primjeri organiziranja kataloških jedinica

### **Popis obavezne literature**

- C. Bemont - J.-P. Jacob (ur.), *La terre sigillée gallo-romaine. Lieux de production du Haut Empire: implantations, produits, relations*, Paris 1986.
- M. C. Bishop - J. C. N. Coulston, *Roman military equipment. From the Punic Wars to the Fall of Rome*, Oxford 2006.
- W. Gaitzsch, *Römische Werkzeuge*, Stuttgart 1978.
- K. Goethert, *Römische Lampen und Leuchter*, Trier 1997.
- E. Künzl, *Medizinische Instrumente aus Sepulkralfunden der römischen Kaiserzeit*, Köln-Bonn 1983.

### **Popis dopunske literature**

- U. Nuber, *Antike Bronzen aus Baden-Württemberg*, Stuttgart 1988.
- T. Davies Pryce, *An Introduction to the Study of Terra Sigillata*, Teddington 1966.

M. Pietsch, *Die römischen Eisenwerkzeuge von Saalburg, Feldberg und Zugmantel*, Saalburg Jahrbuch 39, 1983.

E. Riha, *Die römischen Fibeln aus Augst und Kaiseraugst. Die Neufunde seit 1975*, Forschungen in Augst 18, Augst 1994.

E. Riha, *Kästchen, Truhen, Tische – Möbelteile aus Augusta Raurica*, Forschungen in Augst 31, Augst 2001.

B. Rütli, *Die römischen Gläser aus Augst und Kaiseraugst, Text-und Katalogband*, Forschungen in Augst 13/1,2, Augst 1991.

M. Sciallano - P. Sibella, *Amphores. Comment les identifier?*, Aix-en-Provence 1991.